

"DE KLINK"
 Officieel orgaan en informatieblad
 van het
**GENOOTSCHAP
 OUD ZANDVOORT**
VERGADERING 11 OKTOBER 1991

juli 1994

losse nummers f 3,50

Redactie-adres: M.Weber, Voltastraat 26 2041 CK Zandvoort 02507.17009

REDACTIONEEL.

Ook met deze uitgave hoopt de redactie te geven wat u van dit periodiek verwacht. Ik vestig uw aandacht op de rubriek "REACTIES", het is prettig als lezers hun mening of inzichten kenbaar maken, schrijven ontaard anders teveel in eenrichtingverkeer.

In 1995 zal het 50 jaar geleden zijn dat ook Zandvoort werd bevrijd.

WIE VAN DE LEDEN HEEFT FOTO'S UIT DIE PERIODE, DE KOMST VAN DE CANADEZEN, DE STRAATFEESTEN ENZ ?

De vraag is niet alleen "wie heeft dergelijke foto's of verhalen ?", maar wie wil deze tijdelijk ter reproductie afstaan? Ik hoop dat deze oproep niet tevergeefs geplaatst wordt.

Via de heer Brune - druk bezig aan zijn nieuwe foto-boekje, nog even geduld oefenen - kreeg ik de "Jaarkroniek 1993" van de stichting Waalre's erfgoed. Uit dit jaaroverzicht bleek dat welgeteld elf werkgroepen en commissies binnen deze stichting actief zijn, van twee van deze werkgroepen verscheen een afsluitend boekwerkje over het door hen bestudeerde onderwerp. Tot op heden zijn in Zandvoort pogingen in deze richting "verzand".

O. S. S. herdacht onlangs het 90 jarig bestaan met een kleine expositie, Sport in Beeld schreef in 1926 : " Zandvoort bezit in de gymnastiekvereniging O. S. S. een waardevolle organisatie op turngebied, die gewis wat de damesafdeling aangaat tot den beste in den lande behoort. Zo hebben de dames van O. S. S. deelgenomen aan het internationale tournooi te Luik en daar de tweede plaats behaald. Slechts het Rotterdamse Turnlust en Kracht en Vriendschap stonden hoger en deelden den eersten prijs. Voorwaar een bijzonder resultaat van deze vereniging onder voorzitterschap van de heer Van Noort en onder leiding van de directeur de heer Dreijer."

Hieraan is niets toe te voegen, op naar de 100 jaar.

MW

"TREFPUNT", 8 mei 1994.

Traditie getrouw werd de Algemene Ledenvergadering van het Genootschap Oud Zandvoort ook deze keer gehouden in strandpaviljoen "TREFPUNT".

Voor een goed gevulde zaal opende voorzitter Kemp-v.d. Mije te 20.00 uur de vergadering, zij gaf de aanwezigen hierna een kwartier leespauze om de ter tafel komende stukken door te nemen. Na deze werkpauze werden in vlot tempo de notulen van de Algemene Ledenvergadering d.d. 14 mei 1993 en het jaarverslag van de secretaris goedgekeurd.

Uit het jaarverslag van de penningmeester bleek dat de vereniging er financieel zeer goed voor staat en kan beschikken over een ruime reserve.

De kascontrolecommissie had schriftelijk haar goedkeuring verstrekt over de door de penningmeester gevoerde boekhouding.

Door enige leden werden opmerkingen gemaakt omtrent de wijze van verantwoording van op het reserve kapitaal verkregen rente, deze inkomsten waren rechtstreeks verantwoord op de balans, onder de post excellent-rekening-rente, i.p.v. op de jaarrekening. De begroting voor 1994 gaf aan dat voor dat jaar een renteopbrengst van f 3000.-- verwacht wordt.

De vergadering verleende hierna de penningmeester Bluijs algehele decharge voor zijn gevoerde beleid, men onderstreepte dit, terecht, door applaus!

Punt 7 van de agenda, bestuursverkiezing. Aftredende waren de heren A. Drommel, J. Paap en C. J. Wagenaar, beide laatsten hadden zich herkiesbaar gesteld. A. Drommel had besloten zijn bestuursfunctie te beëindigen maar nam zeer zeker geen afscheid van het genootschap hetgeen later op de avond duidelijk zou blijken. De heer M. A. J. M. Crabbendam had zich bereid verklaard een bestuursfunctie te aanvaarden. Voornoemde heren werden allen bij enkelvoudige kandidaatstelling benoemd.

Het ligt in het voornemen dat de heer Crabbendam, per 1 januari 1995 bij de aanvang van het nieuwe verenigingsjaar, het penningmeesterschap van de heer Bluijs zal overnemen.

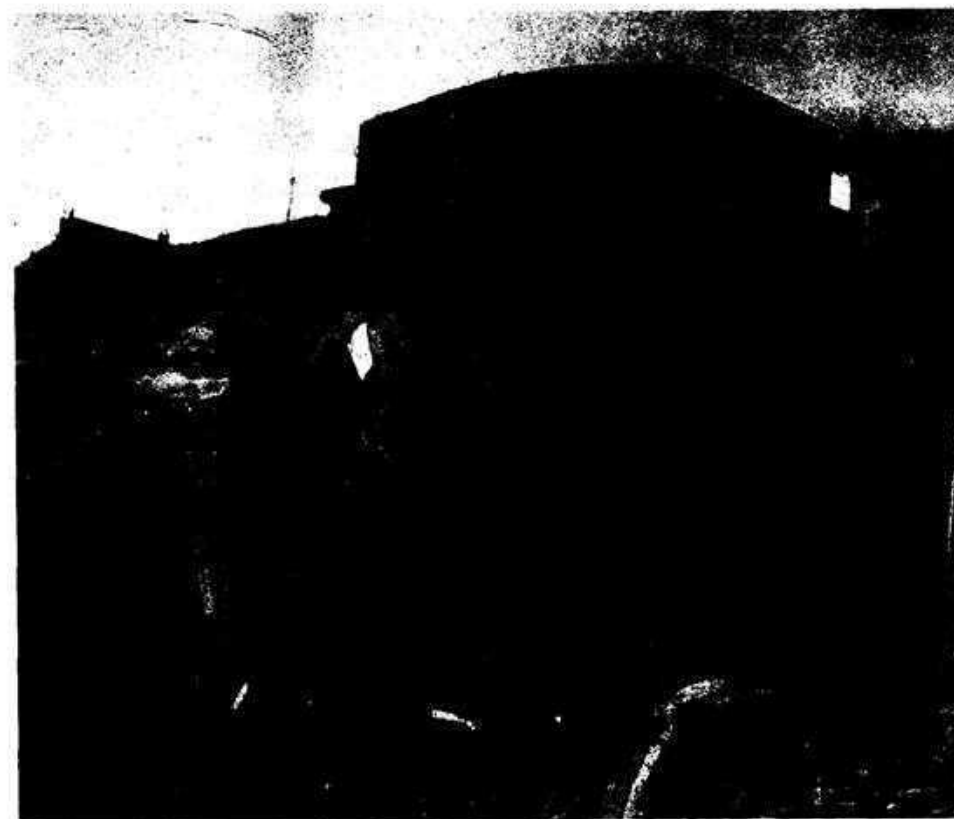
Het secretariaat, dat vanaf mei 1983 op voorbeeldige wijze behartigd werd door de heer J. Paap, is overgenomen door A. Koper die als vice- secretaris deel van het bestuur uitmaakte. J. Paap bekleedt nu deze laatste post.

Bij punt 8 deed de voorzitter mee dat het nieuwe onderkomen aan de Tolweg op komst was, het tijdstip van oplevering is nog in nevelen gehuld.

De rondvraag was geanimeerd en verscheidene onderwerpen passeerden de revue vanaf inhoud Haarlems Dagblad tot deelname aan een werkgroep ter bestudering van oud kadastraal archief materiaal. Ook werd verzocht in "DE KLINK" meer aandacht te besteden aan de jaren na 1950.

De voorzitter sloot daarna deze geanimeerde vergadering, dit betekende niet dat de leden huiswaarts keerden want, zoals was aangekondigd, kwam hierna Anton Drommel aan het woord om een deskundige toelichting te geven bij zijn uitgelezen collectie dia's.

Het is, na zovele voorgaande dia-voorstellingen, verrassend dat Ton er in slaagt steeds "nicuwe" beelden op het scherm te brengen. Nadat hij een eerste serie bestaande uit opnamen van bekende oude Zandvoorters had vertoond informeerde hij of men belangstelling had in nog een serie, dit was niet aan dovemansoren gericht zodat ook beelden van de omgeving oude Strandweg/Badhuisplein vele herinneringen bij de aanwezigen opriep. MW

ARIE DROMMEL, één van mijn vier overgrootvaders, die na zijn werkzame leven bij de spoorwegen vele jaren badman was. Misschien zelfs voor Ton Drommel wel een onbekende foto van een stamvader van vele Drommel's.

MW

40 jaar PLESMANSCHOOL. Een jubileum, maar tevens een afscheid!

Als één van de velen die de zes klassen van de Plesmanschool hebben doorlopen had ik een goede reden om 29 mei jl. de reünie te bezoeken. Een van de dingen die ik mij van de school herinner is het per klas opstellen op het schoolplein, in rijen van twee en dan mocht de zesde klas als eerste naar binnen gevolgd door de klassen 5 t/m 1 onder leiding van de klasse onderwijzer(es). Wie kent juffrouw Schram, juffrouw Giltay of de heer Van Elk niet of herinnert zich niet het hoofd van de school de heer Ramkema en de heer Terwee? (dit zonder anderen tekort te doen)

Op school konden we ook schooldiploma's behalen. Zo was er het verkeers-examen maar ook een diploma voor lichamelijke geoefendheid. Op de achterkant van het diploma stonden de onderdelen en de prestatiekolommen voor jongens en meisjes verdeeld in de gradaties A en B.

60 meter snelloop, verspringen, hoogspringen, kastiebal werpen, handbal werpen en een behendigheid eis. In de laatste kolom werden je prestaties vermeld en die bepaalden weer de hoogte van je diploma; A, B, C, D of E. Schooltesten waren ook toen een bekend verschijnsel om inzicht te krijgen in de gemaakte vorderingen. Algemene kennis, rekenen, Nederlandse taal, stil-lezen, dictée en dat alles ook nog in een A of B gradatie.

Schoolreisjes werden ook georganiseerd. Met het bekende toeristen treintje gingen we in 1965 een gigantische reis maken. We brachten de hele dag door bij het Spartelmeertje in de Kennemerduinen!

De reünie was een schot in de roos, hoewel de opkomst groter had kunnen zijn, van de eerste klas uit 1964 waren b.v. slechts 5 van de 35 aanwezig.

Op de pagina hiernaast deze (mijn) klas uit 1964 met juffrouw Schram.

Op één na zijn de namen bekend dankzij de medewerking van de vier klasgenoten, juffrouw Schram en Ada Kemp (toentertijd het hoofd van de Josina van der Ende kleuterschool en als zodanig "hofleverancier" van de Plesmanschool).

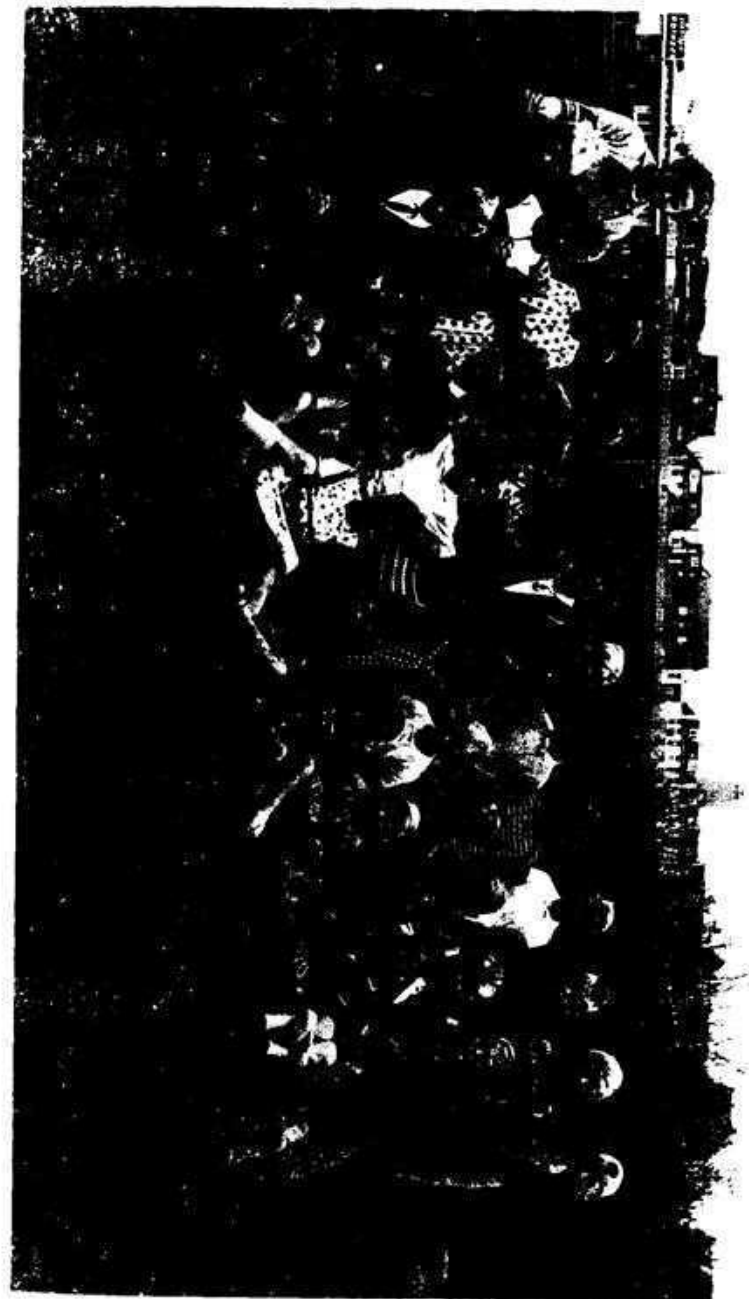
Staan van l. naar r. voor juffrouw Schram: Gerrie Hoekstra, Jolanda Visser, Anja Verschoor, Jacqueline v.d. Bos, Eddie Kerkman, Marijke Weber, Arwin Drommel, Desiré de Witt, Johan van Loon, Tineke Koning, Ronald Arnold, 7, Saskia Weber, Joop Boukes

middelste rij van l. naar r. Ronald Paap, Harry de Jong, Arno Storm, Ron Bos, Michel de Jong, Dirkje v.d. Nulft, Tineke Lukassen, Lisette Valks, Bram Kolkman, Ap Bol, William Ruckert.

voorst. rij van l. naar r. Harry Opheikens, Petra Westers, Joke Franke, Peter van Oosterom, Guus v.d. Meij, Hanneke Zwemmer, Karin Ouwerkerk, Nikki Mol, Richard Lagerwey, Rene van Densen.

Einde van dit schooljaar zal de Dr Albert Plesmanschool opgeheven worden.

H.O.

WAAROVER SPRAKEN ZIJ

Het waren niet alleen de zandvoorters die voor de geschiedenis van hun dorp Zandvoort verantwoordelijk waren. Ook gebeurtenissen van personen uit andere steden, zelfs andere landen, werden aan de Schout doorgegeven. Het was de bedoeling deze verklaringen te bewaren en zo nodig bij navraag te tonen. Zo werd een en ander ook voor het nageslacht bewaard. Hier het verhaal van een schipbreuk tijdens zware storm in het jaar 1803.

"Attestatie ten behoeve van Capitain Robert Wilzon voerende het Fregat Schip genaamt de COMMERCIE van Charlestown & laast van Cowis en gedestineerd na Rotterdam op Zaterdag den 26 November te ruim een uur bezuide het Dorp op 't Strand geraakt."

"Compareerde voor ons Schout en Geregte van Zandvoort Captain ROBERT WILZON voerende het Fregat Schip de COMMERCIE van Charlestown in Noord Amerika, laatst van Couwis en gedistineerd na Rotterdam volgens zijne opgaaf, verzoekende aan ons, gemelde Comparant als begerende zijn protest te Rotterdam te doen opmaken te certificeren zijne stranding alhier met het geene door ons is daar van waargenomen.

En verklaare dus voor zooveel des noods ter zijne Decharge, dat voorschreven Capitain met voornoemd schip, geequieerd met twaalf man en een jonge op den 26 November laastleden, des 's morgens met het aanbreken van den dag zijnde een hevige storm uit 't noord-noord-westen en zwaare brandingen, alhier een uur bezuiden ons dorp is op het strand geraakt en voornoemde Capitain en Equipage met twee sloepen met levensgevaar zig aan het strand hebben gesauveerd waarna het schip is verbrijzeld en door gemelde Equipage alle vlijt tot behoud van schepenlading is aangewend. Bovenstaande verklaaren wij Schout en Geregte als onder oog geschied met de waarheid overeenkomstig te zijn en hebben het daarom met onze eigene handtekening bekrachtigd.

Actum Zandvoort dan November 1803 Hendrik Horstmans Jz, Schout en secretaris. met de getuigen Cornelis Molenaar en Teunis van Duivenboden."

A. G. van der Oord-Wisker

Cornelis Molenaar Actum Zandvoort den November 1803
Teunis van Duivenboden
Hendrik Horstmans Jz
Schout en Geregte

"Georganiseerde misdaad"

Het boeven gilde oefent niet alleen in de huidige tijd zijn kunsten uit, maar ook, of vooral in de oorlogstijd wist men van wanten.

In "de Rotterdammer" van vrijdag 14 maart 1941 trof ik dit artikel aan over het werk van een vijftal georganiseerde jongensbenden in Zandvoort.

De daders zullen nu, ruim 70 jaren tellende, wel klagen over de verwildering van de hedendaagse jeugd.

H.O.

De Rotterdammer

Directeur-Hoofdredacteur: H. DIEMER

DAAGLIJKS VERSCHIJNEND NIEUWSBLAD VOOR NEDERLAND

39e JAARGANG No. 11574

VRIJDAG 14 MAART 1941

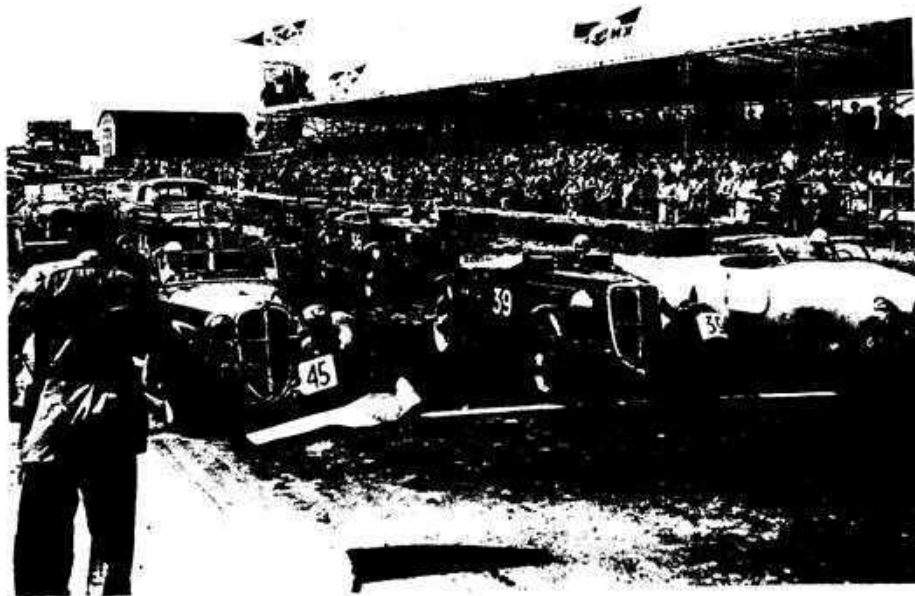
Telefoonnummer 38290
(elken lijn)

Vijf georganiseerde jongensbenden

Inbraken, diefstallen en vernielingen te
Zandvoort

De laatste nachten werd te Zandvoort herhaaldelijk ingebroken in leegstaande villa's en hotels, waar partijen drank en wijn werden onttrokken. In veel hotels werd ook de inboedel vernield. Zoo werd in hotel Seinpost driemaal ingebroken en in de bekende villa het Kopje verlieten de inbrekers pas het gebouw, nadat zij op een van de bovenverdiepingen brand hadden gesticht, zoodat de brandweer er aan te pas moest komen. Ook in hotel Driehuizen werd een groot aantal flesschen wijn gestolen en bij een zilverfabriek een aanzienlijke partij zilveren lepels. Uit een niet bezetten politiepost werd een telefoon toestel meegenomen. Toen gisteravond voor de derde maal werd ingebroken in hotel l'Occident is de politie op het spoor gekomen van vijf georganiseerde bendes van jongens van 16 tot 19 jaar, die er in de duisternis op uittrokken om overal in te breken waar zij maar konden. Zij zijn allen aangehouden en hebben een volledige bekentenis afgelegd. Daarna zijn zij ingesloten.

1939, eerste autorace in Zandvoort.

In 1939, nu 55 jaar geleden, werden in Zandvoort voor het eerst autorace verreden, dit nadat al enkele jaren op het stratencircuit wedstrijden voor motoren gehouden werden.

Een mooie historische opname van tribune en "race-monsters" op de van Lennepweg, met stro balen en startlijn. Deze laatste misschien wel symbolisch voor de start van een periode van strijd tussen voor en tegenstanders van een circuit welke strijd nog steeds niet beslist is.

MW

Uit de "Zandvoortsche Courant" van woensdag 25 juni 1902.

Bezienswaardigheden.

Bejaarschool voor kleine kinderen, dagelijks van 3¹/₂—4¹/₂ uur 's namiddags.

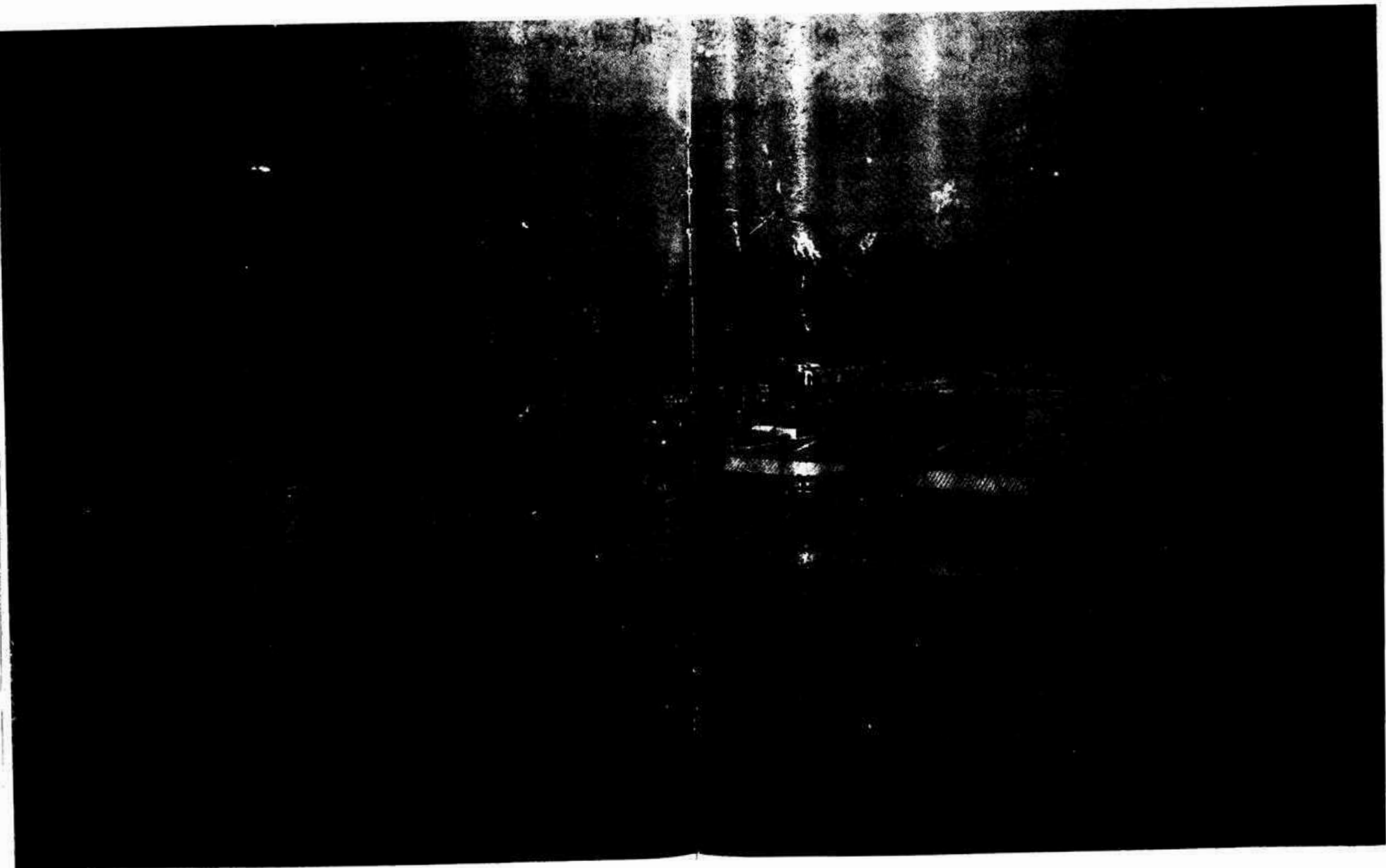
Oude mannen- en vrouwengasthuis, dagelijks gedurende de middaguren.

NIEUWE LEDEN.

dhr.	H. Berkhout	Voorstr 78	Beesd
dhr.	J. V. S. Berkhout	Tollensstr 55	Zandvoort
dhr.	P. L. A. Bluijs	Brederodestr 28	Zandvoort
dhr.	M. S. v.d. Boogaard	boulevard Paulus Loot 55	Zandvoort
mevr.	J. Bronsdijk	de Bazelhof 10	Amsterdam
dhr.	D. Delies	Potgieterstr 11	Zandvoort
mevr.	D. G. Drommel	Helmersstr 33	Zandvoort
fam.	v.d. Eijken	M. Nijhoffstr 19	Zandvoort
mevr.	G. Gerritsen	H. Heijermansweg 145 fl 3	Zandvoort
dhr.	F. J. J. Greef	J Catsstr 2	Zandvoort
dhr.	T. Hendriks	burg v Fenemapplein 2 app 6a5	Zandvoort
mevr.	J. Hoogendijk-Molenaar	burg Nawijnlaan 1 K 321	Zandvoort
dhr.	C. Kaufmann	Pasteurstr 25	Zandvoort
dhr.	G. W. A. Keislair	Kostverlorenstr 99	Zandvoort
dhr.	E. Kerkman	Kerkdwarpad 7	Zandvoort
mevr.	W. Klein	Koninginneweg 30	Zandvoort
dhr.	A. Keur	Lijsterstr 2/27	Zandvoort
dhr.	H. Keur	W Kloosstr 10	Zandvoort
mevr.	F. J. Koning-Gerrits	Eenhoornstr 8	Haarlem
fam.	A. Koper	Canada	
dhr.	P. F. Koper	Fahrenheitstr 5	Zandvoort
mevr.	C. Kuijper-Terol	de Carpentierlaan 19	Haarlem
dhr.	P. Lefferts	Schouwteplein 11	Haarlem
mevr.	S. M. Molenaar - de Wilde	Talmalaan 8	Uithoorn
dhr.	A. J. v.d. Moolen	Troelstrastr 62/16	Zandvoort
dhr.	C. J. Paap	burg Beeckmanstr 33	Zandvoort
dhr.	J. Paap	seer Bosmanstr 42	Zandvoort
dhr.	A. L. de Pagter	Tj Hiddesstr 8 fl 008	Zandvoort
mevr.	R. Rekoert-Hakhof	st Bonifaciusstr 3	Leidschendam
dhr.	J. Rijkelijkhuijsen	Vogelenzangseweg 43	Vogelenzang
mevr.	S. Roorda	Irisstr 57	Koog a.d Zaan
mevr.	W. C. Roorda-Keur	Lammerschaagstr 16	Krommenie
dhr.	Chr. Schuiten	Brederodestr 27	Zandvoort
mevr.	R. Seders	burg Beeckmanstr 15	Zandvoort
mevr.	Snellens-Lourens	burg Beeckmanstr 22	Zandvoort
mevr.	S. Vos-Bos	Lijsterstr 11	Zandvoort
dhr.	J. F. Zwerver	mr Troelstrastr 26	Zandvoort

De BODEGA van Groot Badhuis.(foto op de pagina's 10 en 11)

De "De Klink" van juli is bij uitstek geschikt voor deze opname, gemaakt in de eerste zomer van de 20e eeuw, die geschenken werd door Ir. F. Zwaan. Het strandleven was wel heel wat anders in die tijd.

De BODEGA van GROOT BADHUIS.

REACTIES !!!

Van de heer H. Gansner een reactie op "De Klink" van januari 1994.

Op pagina 8 staat als vijfde van links op de foto van blz 10 en 11 genoemd Arie Roest. Deze heette Arie Keur, de naam Arie Roest dankte hij aan het feit dat hij als jongen hulp en loopjongen was bij de kruideniers en grutters-waren zaak van C. F. G. Roest die gevestigd was Haltestraat no 10, later werkte Keur bij de gemeentereiniging van Zandvoort, zoals wij vroeger noemden als "putjesschepper" dit meestal samen met A. Koning die woonde hock Pakveldstr/Swaluvestr. Keur heeft het laatst gewoond op de Hogeweg.

Als aanvulling c.q. verbetering op de namen genoemd op de pagina's 8 en 9; De vishandel is die van T. Zwemmer(Teun van Jampie), naast P.Schaap:de kantoor en boekhandel van S. Verloop. Naast BLaauboer was Bannink, bazar en naaimachine reparateur. Verder naast Brokmeier: Nieuwenhuis met stoffen en garens, slagerij Koot v/h Willemse, Kranenburg (Haarlemsche Melkinrichting, Depot van Modelboerderij Bronstee) op Haltestr. 46

Feenstra was electro-technisch bureau De Lugt & Co . De Lugt was de schoonvader van Feenstra. Slagerij v. d. Meij moet zijn v. d. Mije evenals Gerrit van Steek op blz. 2. - Bij "v.d. Meij" heeft men in de regel te maken met iemand van R.K. huize, bij de naam "v.d. Mije"meestal met iemand van Hervormde afkomst.

De heer S. van den Bos, burg. Nawijnlaan 23, schrijft ons;

Als antwoord op de vraag in "De Klink" van april 1994 over namen van brandweerlieden bij de Passage-brand het volgende:

De foto op blz. 12 is te onduidelijk om iemand te herkennen.

Op blz. 13 de bovenste foto: De man met de lichte pet die de straalpijp voert is Simon van den Bos, de behanger, zoon van mijn grootvader, opperbrandmeester Jan van den Bos en dus van mij een volle oom.

Naast hem, zonder hoofddeksel, staat Engel Kerkman (Engel Burkie). Hij heeft jarenlang bij mijn oom Simon gewerkt als behanger/stoffeerder. Is bij de evacuatie geëvacueerd naar Haarlem en daar blijven wonen.

De man daarnaast, gezien op de rug, ken ik niet. Daarnaast , met gleufhoed, is volgens mij Dirk Koper, de smid. ook een oom van mij. Hij was namelijk getrouwd met de oudste dochter van grootvader van den Bos. Koper had samen met Gansner een smederij in de Haltestraat, in het pand waar later Piet Kerkman zijn expeditiebedrijf had.

Op de onderste foto herken ik slechts dezelfde S. v.d. Bos en E. Kerkman.

Het zijn mooie historische foto's. Er moet ook nog een foto bestaan waarop

brandweerlieden bezig zijn een strop te leggen om het hoogste punt van de boog aan de van Spijkstraat-zijde teneinde die boog omver te trekken, aangezien er gevaar bestond dat hij zou omvallen. De foto herinner ik mij niet ooit gezien te hebben maar ik herinner mij nog wel het omver halen.

Van de heer W. P. Witkop eveneens een reactie op het april nummer.

"I. Op blz. 8 en 9 is de stamboom van mijn neef Klaas Paap afgedrukt.

Willem Paap (nr 3 van de reeks) was mijn grootvader. Als "scheldnaam" wordt "Pisser" vermeld, de juiste schrijfwijze is echter Pieze, in eerder uitgave(n) van "De Klink" werd wel de goede spelling gebruikt.

II. Op blz 18 is vermeld dat vóór de oorlog de meest noordelijke strandtent in Zandvoort werd geëxploiteerd door ene Jaap Molenaar, m.i is dat niet juist.

Vóór de oorlog exploiteerde mijn vader samen met oom Klaas Paap (nr 2 op blz.8) een strandrestaurant en twee badinrichtingen op het Bloemendaalse strand, recht voor kop Zeeweg. De toegang tot het restaurant en één van de badinrichtingen alsmede de toegang naar het strand was mogelijk via een betonnen trap die tijdens de oorlog werd gesloopt. Voorts bevond zich aan weerszijden van de trap een strandafgang, één in noordelijke en één in zuidelijke richting. Iets ten zuiden van laatstgenoemde afgang was de grens tussen Bloemendaal en Zandvoort.

Tegen die grens aan stonden tijdens het zomerseizoen twee consumptietenten, de meest noordelijke daarvan was eigendom van de familie Koper (Pierie), de daaropvolgende behoorde toe aan de familie Terol. Indien ik mij goed herinner volgde daarna een onbebouwd stuk strand, vervolgens kwam er dan een tentenkamp. In de zeereep stond daar een permanente consumptietent (eigenaar hr Stokman?) waar de tentenkamp bewoners ook hun levensmiddelen inkoop konden doen. Weer verder zuidwaarts kwam dan het Noorderbad (expl. hr. van Deursen) en, na opnieuw een onbebouwd strandgedeelte, volgde dan de grote rij consumptietenten nabij het dorp Zandvoort.

Mogelijk dat de meest noordelijke tent van die groep destijds aan genoemde hr Molenaar toebehoorde. Mochten er lezers zijn met een andere mening over mijn verhaal dan zie ik hun reactie met belangstelling tegemoet."

De foto op de 2 midden pagina's van de april uitgave deed bij de heer D. Keur uit IJmuiden de vraag rijzen wie de voerman was, tevens was hij op zoek naar het voermansbedrijf dat in de vooroorlogse jaren een wit paard bezat. Naar zijn mening was er maar één zo'n paard in Zandvoort.

Wij houden ons voor antwoorden op bovenstaande vragen aanbevolen!!!!

De Strandweg afgesloten!

Deze foto van de familie S. Raditch, van de bekende zaak rechts van de Strandweg schuin tegenover hotel Driehuizen, werd gemaakt vlak voor de evacuatie in 1942.

Dat op zich maakt de opname niet bijzonder maar wel dat zichtbaar is de afsluiting van de Strandweg met een z.g. Spaanse ruiter en daarbij een Duitse wachtpost. Niet lang daarna zou van de bebouwing niets meer over zijn en de plaats van huizen en hotels ingenomen worden door bunkers met bijbehorend gangenstelsel. Misschien is deze foto wel de laatste die van deze unieke toegang tot het strand gemaakt werd.

De familie Raditch evacueerde naar Heemstede, de dochter Milana, rechts op de foto, werd bij de bevrijding overreden en verloor daarbij het leven.

Het bovenvermelde gangenstelsel van kalkzandsteen gemetselde muren, de gang ongeveer 1 meter breed en afgedekt met betonplaten en zand, verbond de diverse bunkers en mitrailleur opstellingen. In de eerste maanden na de bevrijding stegen heel wat gekleurde, veelal oranje, rookwolken op uit de openingen doordat de jeugd van een jaar of 16, voorzien van gasmasker rookbommen afstaken in het inwendige. Resultaat: mooi oranje gekleurd haar, daar de rook zich daar hardnekkig aan hechtte en moest uitslijten.

MW

DE ZANDVOORTSELAAN.

Als redactielid, wonend in Heemstede, moet je regelmatig vergaderen in Zandvoort. Daarbij maak je gebruik van een van de oudste wegen van Heemstede, de Zandvoortse laan. De geschiedenis gaat terug tot 1284. Voor die tijd was er ook een verbinding tussen Heemstede en Zandvoort, maar daarover is weinig terug te vinden. De eerste naam was Gasthuislaan, de weg vormde de noordelijke grens met de Heerlijkheid Berkenrode en de zuidelijke van het Gasthuis-land. In de 13e eeuw stond daar reeds een gasthuis. De naam werd ontleend aan de bezittingen in de vorm van grond van het Sint Elisabeth Gasthuis te Haarlem.

In 1684 werd een nieuwe Gasthuislaan aangelegd maar de naam werd spoedig veranderd in Aerdenhoutselaan. Nog later werd gekozen voor Zandvoortse laan om aan te tonen dat dit de hoofdweg naar die plaats was.

Tot 1825 was het een mulle zandweg, slingerend door de wildernis en moeilijk begaan- en berijdbaar.

Het toentertijd arme vissersdorp Zandvoort was beslist geen oord om toeristen te trekken, erg druk was het niet op het zandpad.

In 1824 werd een commissie gevormd om te komen tot de stichting van Het Groot Badhuis en de aanleg van een straatweg. In 1825 werd met de bestrating begonnen welk karwei in 1828 voltooid werd.

Voor het eerst was Zandvoort goed te bereiken, niet meer gehinderd door de venen van de Heer van Berkenrode die voordien een natuurlijke barrière vormden.

Door de intrede van fiets en auto nam de verkeersdruk toe, maar er waren nog altijd obstakels op de weg namelijk de twee tollens, gesticht om de kosten van aanleg en onderhoud te bestrijden, één in Zandvoort en de ander bij het oude Klaphek in Aerdenhout bij de herberg de "Haringbuijs" (v/h "Het Gulden Klaverblad"), pleisterplaats van vele Zandvoorters. Beide tollens werden 1 maart 1917 opgeheven.

De spoorwegen brachten grote veranderingen. In 1842 werd de lijn Amsterdam - Haarlem doorgetrokken naar Leiden. Heemstede had geen station maar in de zomermaanden was er later een halteplaats aan de Zandvoortse laan. Om in Zandvoort te komen moest men ofwel lopen of, voor de meer gefortuineerde, was er een paardskoetsje. De halte heeft bestaan van 1872 tot 1880.

Na de aanleg van de spoorbaan naar Zandvoort in 1881 had de halte geen zin meer. In 1927 kwam er echter een permanente stopplaats. De spoorbaan werd in 1958 opgehoogd zodat in ieder geval files, als gevolg van gesloten overweg-bomen, verleden tijd zijn.

H.O.

Wie van de lezers of lezeressen kan vertellen waar deze opname gemaakt is ? Ada Kemp, van wie de foto afkomstig is, vraagt zich dit al heel lang af.

Onze hoop is op U gevestigd, misschien zijn ook de personen uit de anonimiteit terug te halen zoals bijvoorbeeld de groenteman en de vrouw in klederdracht. Een foto die herinneringen oproept aan vervlogen tijden.

Dit was een tijd zonder supermarkt, waar men de auto parkeert (lieft binnen) om hem daar vol te stouwen met allerhande zaken.

In de hierboven op de foto vastgelegde tijd kwam echter wel een stoet van ambulante kooplieden langs de deur zoals melkboeren, bakkers, groente- en aardappel- handelaren, kruideniers en visboeren en niet te vergeten de olieman. Mede namens Ada Kemp, doe uw best!

MW

De "Puff".

Zandvoort behoorde tot één van de 12 plaatsen waar in 1943 door de Duitse bezetter een bordeel, Puff, werd ingericht. Deze plaatsen waren Den Burg, Den Helder, Stolpen (bij Schagen), Ijmuiden, Zandvoort, Hoek van Holland, Doorn, Oostvoorne, Middelburg, Veere, 's Heerenhoek en Goes.

De leger-eenheden in die plaatsen bestonden in hoofdzaak uit soldaten gerecruteerd uit krijgsgevangenen gemaakte Russische soldaten.

Eind 1944 werd ook in Wassenaar en Scheveningen een Puff gevestigd.

Aanleiding tot de stichting, onder toezicht van de SD, was de geïsoleerde situatie waarin de soldaten zich in deze plaatsen bevonden, het grootste deel van de bevolking geëvacueerd en daardoor weinig vertier.

Een verkrachtings zaak in de omgeving van Schagen door een aantal militairen - de schuldigen werden op bevel van de SD geëxecuteerd - versnelde de uitvoering. Een bijkomend voordeel van de Puff's was het terugdringen van het aantal gevallen van geslachtsziekte onder de troepen.

In Zandvoort werd het Wehrmacht-bordeel gevestigd in twee huizen aan de Parallelweg, achter het leegstaand kindertehuis "Groot Kijkduin".

C. Kuijper sr schreef hierover in zijn reeks "Zandvoort in Bezettingstijd" het volgende: " De Puff was uitsluitend bestemd voor de Georgiërs. Er was geen toegang voor de Duitse Wehrmacht, uitsluitend de Russen mochten naar binnen. Er waren een twintigtal meisjes, allen chique in de kleren en het ontbrak hen aan niets. Aan het hoofd stond een vervaarlijk uitziende dikke matrone, die "Mutti" werd genoemd. Bij haar inkopen in het dorp werd zij altijd vergezeld van een venijnig uitziende hond, een Pekinees van groot formaat, die Churchill heette, waarschijnlijk omdat hij altijd de tanden liet zien".

Mijn persoonlijke herinneringen zijn die van tientallen rennende soldaten, op zondagmiddag na afloop van de filmvoorstelling in "Monopole. Vanuit de bioscoop meteen de hoek om en de Parallelweg in om aan te sluiten in de rij. Een typisch oorlog verschijnsel het in de rij staan!

Dat "veilig vrijen", een hedendaagse slogan, toen als militaire noodzaak beschouwd werd en niet alleen op papier ("Verkehr nur mit Gummischutz" zoals op de toegangskaarten vermeld stond) maar uit de enorme berg gebruikte condoms die in een zaal van "Groot Kijkduin" gestort waren.

Dat zie je dan als je vanuit dat leegstaand kindertehuis wel eens wil zien wat in die huizen aan de overzijde te beleven was, tot grote woede van de "Puff Mutti" en rennende soldaten hetgeen tot een overhaaste aftocht leidde.

MW

Wij lezen voor U.

In de Zandvoortsche Badcourant 14e jaar no. 4 van woensdag 1 juli 1896:

" --- zeer terecht klaagt de inzender over den toestand van den Zandvoortschen straatweg, die kunstmatig onder een laag zand, of juister gezegd onder een laag stof gehouden wordt doordien de randen van den weg afgestoken en over de straat geworpen worden. Hierdoor wenschen de eigenaars van den weg, heeren commissarissen van het Groote Badhuis, dien te beveiligen en langer in godden staat te houden.

't is mogelijk dat dit op deze manier gelukt, maar het nut van een goede straatweg wordt door deze maatregel geheel illusoir, Men kan nauwelijks een wandeling langs den weg doen, zonder elk ogenblik door elk rijtuig of kar in een stofwolk gehuld te worden en wie maar een kwartiertje daar gelopen heeft, ziet er van onder tot boven bestoven uit.---(enz).

Een toepasselijk stukje bij het art. van Opheikens over de Zandvoortselaan!

In de Zandvoortsche Courant 1e jaargang no. 3 van zaterdag 9 juni 1900:

" Op het terrein van het Groote Badhuis is een kiosk verzezen, gelegen aan zee van de "Continental Bodega Company". De kiosk ziet er gezellig uit en het uitzicht op strand is bepaald eenig mooi."

Zie onze midden pagina's en overtuig u van de waarheid van bovenstaande!

De Algemene Politie Verordening werd in bovenstaande en latere uitgaven middels een uittreksel gepubliceerd.

art. 67.

Met geldboete van ten hoogste f 3.-- wordt gestraft:

- a) ieder die in zee - tusschen strandpaal 64 en 68 - baadt zonder zwembroek, badhemd of badmantel of zonder gebruik te maken van een badkoets.
- b) ieder die buiten de als standplaats voor bad en ontkleedkoetsen door Burgemeester en Wethouders aangewezen plaatsen in zee baadt.

" De hier wonende visschers J. K. en G. C. P. kregen in een herberg alhier onenigheid. P. sloeg toen K. met een glas in het gezicht, waardoor deze een wonde kreeg. Buiten gekomen zijnde werd K. door P. aangegrepen, tegen den grond geworpen en ontving hij van P. drie messteken. De wonden waren van dien aard dat geneeskundige hulp moest ingeroepen worden.

Tegen P. is proces-verbaal opgemaakt."

Niets nieuws onder de zon.

CW

SPEELTUIN BERNADETTE.

Dat luxe geen voorwaarde is voor succes, zeker in de dertiger jaren niet, bewijst deze foto. Gelegen aan de noordkant van Zandvoort vervulde "Bernadette" evenals het " wandelpark Kostverloren" een belangrijke rol bij de recreatie van Zandvoorters en badgasten.

Verkiezingen.

Na in korte tijd drie maal, onverplicht, naar de stembus getrokken te zijn kwam bij het maken van deze aflevering de kiezerslijst van de gemeente Zandvoort 1919-1920 in mijn handen.

Bij het inzien valt natuurlijk meteen op dat daar slechts mannen op voorkomen en dan nog wel van 25 jaar en ouder.

Een blik op het aantal kiesgerechtigden leert dat er in totaal 1244 verplicht hun stem moesten uitbrengen

Van deze 1244 Zandvoortse ingezetenen waren er 770 in Zandvoort geboren, de overige 474 waren uit alle windstreken van het land, een tiental zelfs uit diverse landen, zelfs werelddelen afkomstig. Bij het vrouwelijk deel van de bevolking zal zich dezelfde tendens wel hebben voorgedaan zodat uw aller kans op "zuiver Zandvoorts bloed" in de aderen zeer gering is.

MW

GENOOTSCHAP "OUD ZANDVOORT".

<u>Voorzitter.</u>	Mw. C. C. M. Kemp-v.d. Mije Tolweg 29	2042 EJ Zandvoort	02507-17201
<u>Vice-voorzitter.</u>	Ir. C. J. Wagenaar Kostverlorenstr. 23	2042 PA Zandvoort	02507-13999
<u>Secretaris.</u>	A. Koper W. Kloosstraat 9	2041 BK Zandvoort	02507-18441
<u>Vice-secretaris.</u>	J. Paap Celsiusstraat 33	2041 TB Zandvoort	02507-15967
<u>Penningmeester.</u>	J. Bluijs Pasteurstraat 7	2041 VA Zandvoort	02507-14632
<u>Vice-penningm.</u>	J. Attema C. v.d. Lindenstr 2/25	2042 CA Zandvoort	02507-14555
<u>Leden.</u>	M. A. J. M. Crabbendam Mw. H. P. M. Hoogervorst-Schuiten C. J. Wester		02507-12514 02507-18177 02507-14155
<u>Bankrelatie.</u>	ABN - AMRO te Zandvoort rek. nr. 565738305, gironummer van de ABN:4000		
<u>Giro-nummer.</u>	4206723 t.n.v. Genootschap "Oud Zandvoort".		
<u>Contributie.</u>	Minimaal f 15.-- (excl. verzendkosten) per jaar.		

"DE KLINK".

Het blad "DE KLINK" is een kwartaaluitgave van het Genootschap "OUD ZANDVOORT" en wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het bestuur naar een grotere bekendheid van en het kweken van belangstelling voor de geschiedenis van Zandvoort.

Voor het samenstellen van het blad heeft het bestuur een redactiecommissie benoemd die bestaat uit de heren:

P. Brune; G. A. Cense; K. C. v.d. Mije Pzn; H. Opheikens; M. Weber en C. J. Wester.

Vriendelijk verzoek. Adreswijzigingen en evt. andere berichten zo spoedig mogelijk aan een van de adressen door te geven.